

Annettu Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 1995

Laki

hyödyllisyysmallioikeudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan hyödyllisyysmallioikeudesta 10 päivänä toukokuuta 1991 annetun lain (800/91)

1 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §:n 1 ja 2 momentti, 8, 9 ja 18 §, 19 §:n 1 momentti, 21 §:n 1 momentti, 25 § ja 26 §:n 1 momentti sekä

lisätään 1 §:ään uusi 4 momentti, 2 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, 3 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna 18 päivänä joulukuuta 1992 annetulla lailla (1410/92), uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, 12 §:ään uusi 3 momentti, lakiin uusi 8 a luku ja 48 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

1 §

Keksinnöllä tarkoitetaan tässä laissa teknistä ratkaisua, jota voidaan käyttää teollisesti.

Keksinnöksi ei katsota pelkästään:

- 1) löytöä, tieteellistä teoriaa tai matemaattista menetelmää;
- 2) taiteellista luomusta;
- 3) suunnitelmaa, sääntöä tai menetelmää älyllistä toimintaa, peliä tai liiketoimintaa varten taikka tietokoneohjelmaa; eikä
- 4) tietojen esittämistä.

Hyödyllisyysmallioikeutta ei voi saada:

- 1) keksintöön, jonka hyväksikäyttö on siveellisyyden tai yleisen järjestyksen vastaista;
- 2) kasvilajikkeisiin tai eläinrotuihin; eikä
- 3) menetelmiin.

2 §

Sen mukaan kuin 45 b ja 45 f §:ssä säädetään, on 8 a luvussa tarkoitettulla hakemuksella 2 momenttia sovellettaessa sama oikeusvaikutus kuin tässä maassa tehdyllä hyödyllisyysmallihakemuksella.

3 §

Yksinoikeus sisältää myös sen, ettei muu kuin hyödyllisyysmallioikeuden haltija ilman tämän lupaa saa käyttää hyväksi keksintöä tarjoamalla tai toimittamalla jollekin, jolla ei ole oikeutta keksinnön hyväksikäyttöön, sellaista välinettä keksinnön käyttämiseksi tässä maassa, joka liittyy johonkin olennaiseen keksinnössä, jos se, joka tarjoaa tai toimittaa välineen, tietää tai olosuhteiden perusteella olisi pitänyt tietää, että väline soveltuu ja on tarkoitettu keksinnön käyttämiseen. Jos väline on yleisesti kaupan oleva tavara, sovelletaan edellä säädettyä vain, jos se, joka tarjoaa tai toimittaa välineen, pyrkii vaikuttamaan vastaanottajaan siten, että tämä ryhtyisi 1 momentissa mainittua yksinoikeutta loukkaavaan tekoon. Sovellettaessa tämän momentin säännöksiä ei keksinnön hyväksikäyttöön oikeutettuna pidetä sitä, joka käyttää keksintöä hyväksi 3 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla.

6 §

Hyödyllisyysmallioikeutta koskeva hakemus, jäljempänä hyödyllisyysmallihakemus, tehdään kirjallisesti patentti- ja rekisterihallitukselle, joka toimii rekisteriviranomaisena. Hakemus voidaan 8 a luvussa tarkoitetussa tapauksessa tehdä myös toisen maan patenttiviranomaiselle tai kansainväliselle järjestölle.

Hakemuksen tulee sisältää keksinnön selitys ja tarvittavat kuvat sekä täsmällisesti ilmaistuna se, mitä halutaan suojata (suojavaatimus). Asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä hakemukseen liitettävistä kuvista. Selityksen tulee olla niin selvä, että ammattimies voi sen perusteella käyttää keksintöä. Mikäli keksintö koskee mikrobiologisella menetelmällä aikaansaatuja tuotteita, sovelletaan patenttilain 8 a §:ää ja 22 §:n 6 ja 8 momenttia soveltuvin osin.

8 §

Hyödyllisyysmallihakemus voidaan tehdä myös muuntamalla samaa keksintöä koskeva vireillä oleva patenttihakemus hyödyllisyysmallihakemukseksi, jolloin hyödyllisyysmallihakemus katsotaan tehdyksi samana päivänä kuin patenttihakemus. Muuntamista ei kuitenkaan voida tehdä enää sen jälkeen, kun kymmenen vuotta on kulunut siitä päivästä, jona patenttihakemus katsotaan tehdyksi. Tällaista hyödyllisyysmallihakemusta tehtäessä on muutoin noudatettava mitä hyödyllisyysmallihakemuksen tekemisestä säädetään.

Patenttihakemus jää vireille, vaikka se muunnettaisiin hyödyllisyysmallihakemukseksi, jollei hakija erikseen peruuta patenttihakemusta.

9 §

Samassa hakemuksessa ei saa hakea hyödyllisyysmallioikeutta kahteen tai useampaan toisistaan riippumattomaan keksintöön.

Hyödyllisyysmallihakemus voidaan hakijan pyynnöstä jakaa, jolloin uusi hakemus on katsottava tehdyksi samanaikaisesti kuin alkuperäinen hakemus.

12 §

Hakija tai, sen jälkeen kun hyödyllisyysmalli on merkitty rekisteriin tai tullut 18 §:n mukaan julkiseksi, kuka tahansa voi kirjallisesti pyytää rekisteriviranomaiselta tutkimusta sen

arvioimiseksi, täyttääkö hyödyllisyysmallin tai hyödyllisyysmallihakemuksen kohteena oleva keksintö 2 §:n 1 momentin vaatimukset. Tutkimuksesta on suoritettava vahvistettu maksu.

18 §

Hakemusta koskevat asiakirjat ovat julkisia rekisteröintipäivästä lukien tai viimeistään kun 15 kuukautta on kulunut päivästä, jolloin hakemus on tehty tai katsottava tehdyksi, taikka, jos etuoikeutta on pyydetty, etuoikeuspäivästä.

Hakijan pyynnöstä rekisteröintiä voidaan lykätä enintään 15 kuukautta päivästä, jolloin hakemus on tehty tai katsottava tehdyksi, taikka, jos etuoikeutta on pyydetty, etuoikeuspäivästä. Jos hakemus on jätetty sillensä tai hylätty, asiakirjat tulevat julkisiksi vain, jos hakija pyytää hakemuksen ottamista uudelleen käsiteltäväksi tai hakee muutosta päätökseen, jolla hakemus on hylätty. Rekisteröinnin lykkäyksestä on suoritettava vahvistettu maksu.

Hakijan pyynnöstä asiakirjat tulevat julkisiksi aikaisemminkin kuin 1 momentissa säädetään.

19 §

Jos keksintö, jota hyödyllisyysmallioikeus koskee, tai hyödyllisyysmallioikeutta koskeva hakemus ei täytä 1 §:n 2—4 momentissa, 2 §:ssä, 6 §:n 2 momentissa taikka 8 tai 11 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, voi kuka tahansa esittää vaatimuksen hyödyllisyysmallin rekisteröinnin julistamisesta kokonaan tai osittain mitättömäksi.

21 §

Jos rekisteriviranomainen vaatimuksen johdosta toteaa, että keksintö, jota hyödyllisyysmallioikeus koskee, tai hyödyllisyysmallioikeutta koskeva hakemus ei täytä lain 1 §:n 2—4 momentissa, 2 §:ssä, 6 §:n 2 momentissa taikka 8 tai 11 §:ssä säädettyjä vaatimuksia, hyödyllisyysmallin rekisteröinti on julistettava kokonaan tai osittain mitättömäksi.

25 §

Hyödyllisyysmallin rekisteröinti on voimassa neljä vuotta rekisteröinnin hakemispäivästä ja se voidaan hakemuksesta uudistaa kahdesti, ensin neljäksi ja sitten kahdeksi vuodeksi.

26 §

Rekisteröinnin uudistamista haetaan kirjallisesti rekisteriviranomaiselta aikaisintaan vuotta ennen rekisteröintikauden päättymistä ja viimeistään kuuden kuukauden kuluttua sen päättymisen jälkeen. Saman ajan kuluessa on suoritettava vahvistettu uudistamismaksu. Kulumassa olevan rekisteröintikauden jälkeen uudistamismaksu on suoritettava vahvistettuine korotuksineen.

8 a luku

Kansainvälinen hakemus

45 a §

Kansainvälisellä hakemuksella tarkoitetaan tässä laissa patenttiyhteistyösopimuksen (SopS 58/80) mukaisesti tehtyä hyödyllisyysmallia koskevaa hakemusta.

Kansainvälinen hakemus tehdään rekisteriviranomaiselle tai kansainväliselle järjestölle, joka patenttiyhteistyösopimuksen ja sen sovellutussääntöjen mukaan on oikeutettu vastaanottamaan tällaisen hakemuksen (vastaanottava viranomainen). Vastaanottavana viranomaisena toimii Suomessa patentti- ja rekisterihallitus siten kuin asetuksella säädetään. Suomessa tehdystä hyödyllisyysmallia koskevasta kansainvälisestä hakemuksesta hakijan on suoritettava vahvistetut maksut.

Jollei 45 b—45 f §:ssä toisin säädetä, sovelletaan Suomen käsittävän hyödyllisyysmallia koskevan kansainvälisen hakemuksen käsittelyyn soveltuvin osin, mitä patenttilain 3 luvussa säädetään kansainvälisen patenttihakemuksen käsittelystä.

45 b §

Hyödyllisyysmallia koskevalla kansainvälisellä hakemuksella, jolle vastaanottava viranomainen on vahvistanut kansainvälisen hakemispäivän, on tässä maassa sama vaikutus kuin sanottuna päivänä tehdyllä suomalaisella hyödyllisyysmallihakemuksella. Mitä 2 §:n 2 momentin toisessa virkkeessä säädetään, koskee kansainvälistä hakemusta vain, jos hakemusta on jatkettu 45 d §:n mukaisesti.

45 c §

Hyödyllisyysmallia koskeva kansainvälinen hakemus katsotaan Suomen osalta peruutetuksi patenttiyhteistyösopimuksen 24 artiklan 1 kappaleen i ja ii alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

45 d §

Jos hakija haluaa jatkaa hyödyllisyysmallia koskevaa kansainvälistä hakemusta Suomen osalta, hänen on 20 kuukauden kuluessa kansainvälisestä hakemispäivästä tai, jos etuoikeutta pyydetään, siitä päivästä, josta etuoikeutta on pyydetty, annettava rekisteriviranomaiselle kansainvälisen hakemuksen suomen- tai ruotsinkielinen käännös tai, jos hakemus on laadittu suomen- tai ruotsinkielisenä, jäljennös hakemuksesta. Hakijan on saman ajan kuluessa suoritettava vahvistettu rekisteröintimaksu rekisteriviranomaiselle.

Jos hakija on pyytänyt hyödyllisyysmallia koskevan kansainvälisen hakemuksen kansainvälistä patentoitavuuden esitutkimusta ja jos hän on 19 kuukauden kuluessa 1 momentissa mainitusta päivästä patenttiyhteistyösopimuksen ja sen sovellutussääntöjen mukaisesti ilmoittanut, että hän aikoo käyttää tämän tutkimuksen tuloksia hakiessaan Suomen käsittävää hyödyllisyysmallioikeutta, hänen on suoritettava 1 momentissa mainitut toimenpiteet 30 kuukauden kuluessa mainitusta päivästä.

Jos hakija on suorittanut vahvistetun rekisteröintimaksun 1 tai 2 momentin mukaisessa ajassa, hän voi antaa vaadittavan käännöksen tai jäljennöksen kahden kuukauden lisäajan kuluessa edellyttäen, että vahvistettu lisämaksu suoritetaan 1 tai 2 momentin mukaisen määräajan kuluessa.

Jollei hakemus 1 ja 2 momentissa mainituissa tapauksissa täytä tämän lain mukaisia edellytyksiä, voi hakija kahden kuukauden kuluessa 1 ja 2 momentissa mainituista määräajoista lukien saattaa hakemuksensa patenttiyhteistyösopimuksen sovellutussääntöjen

hakemuksen muotoa ja sisältöä koskevia määräyksiä vastaavaksi. Jollei hakija noudata tämän pykälän säännöksiä, on hakemus katsottava peruutetuksi Suomen osalta.

45 e §

Jos hakija peruuttaa kansainvälistä patentoitavuuden esitutkimusta koskevan pyynnön tai ilmoituksen, että hän aikoo käyttää tämän tutkimuksen tuloksia hakiessaan Suomen käsittävää hyödyllisyysmallioikeutta, hyödyllisyysmallia koskeva kansainvälinen hakemus on katsottava peruutetuksi Suomen osalta. Hakemusta ei kuitenkaan katsota peruutetuksi, jos peruutus on tehty ennen 45 d §:n 1 momentissa säädetyn määräajan päättymistä ja hakija on 45 d §:n 1, 3 tai 4 momentissa säädetyn määräajan kuluessa jatkanut hakemusta.

45 f §

Jos kansainvälistä hakemusta on jatkettu 45 d §:n mukaisesti, sovelletaan hakemukseen ja sen käsittelyyn 2 ja 5 luvun säännöksiä, jollei tässä pykälässä tai patenttilain 34—38 §:ssä toisin säädetä. Hakemus voidaan vain hakijan pyynnöstä ottaa käsiteltäväksi ennen 45 d §:n 1 ja 2 momentissa säädetyn määräajan päättymistä.

Edellä 10 §:ssä säädetty velvollisuus, jonka mukaan hakijalla tulee olla täällä asuva asiamies, alkaa vasta kun hakemus voidaan ottaa käsiteltäväksi.

Kun 18 kuukautta on kulunut siitä, kun hakemus on tehty, tai, jos etuoikeutta on pyydetty, etuoikeuspäivästä ja hakija on täyttänyt 45 d §:n mukaisen velvollisuutensa antaa hakemuksen käännös tai, milloin hakemus on laadittu suomen- tai ruotsinkielisenä, hakija on antanut hakemuksen jäljennöksen rekisteriviranomaiselle, ovat hakemusta koskevat asiakirjat julkisia jo ennen kuin hakija on jatkanut hakemusta.

48 §

Keksinnöistä, joilla on merkitystä maanpuolustukselle, säädetään erikseen.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1996.

Tätä lakia sovelletaan sen voimaantulon jälkeen tehtyihin hakemuksiin.

Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 1995

Tasavallan Presidentti
MARTTI AHTISAARI

Kauppa- ja teollisuusministeri
Antti Kalliomäki